

Raadsvoorstel

Raadsvergadering Debat en Beslút	: 17 december 2025
Petear	: 03 december 2025
Agendapunt	: 2.5/3.5
Nummer	:
Datum voorstel	: 30 oktober 2025
Onderwerp	: Septembecirculaire 2025
Zaaknummer	: Z.866384
Portefeuillehouder	: de heer R.M. van Iddekinge

Voorstel:

1. Kennis te nemen van de uitkomsten van de septembecirculaire 2025;
2. De middelen participatie ten gunste van Wet sociale werkvoorziening (WSW)-budget, de middelen Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE) en de middelen Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) te oormerken;
3. De begrotingen 2025 en 2026 te wijzigen conform de begrotingswijziging (bijlage 3)

Inleiding - Ynliding

Op 16 september 2025 heeft het Rijk de septembecirculaire 2025 gepubliceerd (zie bijlage 1). Wij schetsen in dit advies de stand van de septembecirculaire 2025 ten opzichte van de meicirculaire 2025, welke is verwerkt in de programmabegroting 2026. In de auditcommissie is afgesproken een samenvatting van de circulaire op te nemen in dit advies. De septembecirculaire is voor gemeenten een belangrijk document voor het opstellen van de perspectiefnota 2027.

De septembecirculaire 2025 geeft de vertaling van de Miljoenennota 2026. Deze circulaire bevat informatie over de hervormingsagenda jeugd 2023 en 2024, de middelen Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE), middelen Informatiepunten Digitale Overheid (IDO), accresontwikkeling en overige taakmutaties.

Samenvatting

De circulaire bevat informatie over de compensatie van de incidentele tekorten 2023 en 2024 in de jeugdzorg. Daarnaast bevat deze circulaire de vervanging van de specifieke uitkeringen CDOKE en IDO, wat nu een decentralisatie uitkering is geworden en dus zijn toegevoegd aan de algemene uitkering.

De effecten van de septembecirculaire vallen in de jaren 2025 en 2026 positief uit voor ons financieel meerjarenperspectief. Voor 2027 t/m 2029 is sprake van een negatief effect doordat er een negatieve bijstelling is op de accresontwikkeling. De positieve effecten in 2025 en 2026 zijn met name het gevolg van de incidentele compensatie op de hervormingsagenda jeugd van 2023 en 2024 en het feit dat de CDOKE middelen en IDO vanaf 2026 als decentralisatie uitkering zijn toegevoegd aan de algemene uitkering.

Hieronder het financieel perspectief na verwerking van de septembercirculaire 2025:

Effect financieel meerjarenperspectief (x € 1.000)

	2025*	2026	2027	2028	2029
Saldi najaarsrapportage 2025 en Programmabegroting 2026-2029 Incl. amendementen	-6.754	174	149	181	136
Effecten septembercirculaire 2025	3.983	1.957	-44	-129	-191
Te oormerken middelen:					
- DU CDOKE		-1.823			
- Overheidsbrede dienstverlening (IDO)		-46	-46	-46	-46
- IU Participatie t.g.v. WSW-budget	-41	-48	-51	-5	-5
Saldo na verwerking septembercirculaire	-2.812	214	8	1	-106
BTW Compensatiefonds raming bijstellen (stelpost)	-938				
Bijgesteld meerjarenperspectief	-3.750	214	8	1	-106

* gebaseerd op prognose in najaarsrapportage 2025

Effect structureel financieel meerjarenperspectief (x € 1.000)

	2025*	2026	2027	2028	2029
Bijgesteld meerjarenperspectief na septembercirculaire 2025	-3.750	214	8	1	-106
Verrekeningen algemene reserve	7.987	3.100	2.000	900	4.100
Niet ingevulde bezuinigingstaakstelling				-1.196	-1.196
Structureel meerjarenperspectief	4.237	3.314	2.008	-295	2.798

* gebaseerd op prognose in najaarsrapportage 2025

Beoogd resultaat - Beëige resultaat

De raad de uitkomsten van de septembercirculaire 2025 van het gemeentefonds laten vaststellen.

Argumenten - Arguminten

1.1 Compensatie voor de incidentele tekorten 2023 en 2024 in de jeugdzorg

Naar aanleiding van eerdere afspraken in het voorjaar met de VNG heeft het kabinet besloten tot compensatie van de incidentele tekorten 2023 en 2024 in de jeugdzorg. Gemeenten ontvangen in totaal € 728 miljoen van het Rijk die ze kunnen inzetten ter ondersteuning van de transformatie van de Jeugdhulp conform de afspraken in de hervormingsagenda. Dit betekent in totaal voor onze gemeente een toevoeging van € 2,1 miljoen in 2025.

1.2 De specifieke uitkeringen CDOKE wordt vervangen door een decentralisatie uitkering

In 2026 wordt een totaalbedrag van € 666 miljoen beschikbaar gesteld aan gemeenten om uitvoering te kunnen geven aan de taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid. Dit werd eerder gefinancierd aan de hand van de specifieke uitkering (SPUK) Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE). In 2026 worden deze middelen toegevoegd aan de algemene uitkering als een decentralisatie uitkering. Een klein deel (€ 30,5 miljoen) van deze middelen moet in een volgende circulaire nog worden verdeeld, dit wacht nog op overleg met de VNG over een nog vast te stellen verdeelsleutel. De middelen komen ook beschikbaar voor de periode 2027 t/m 2029 maar de uitkeringsvorm na 2026 is nog niet bepaald. Voor 2026 betekent dit voor onze gemeente een toevoeging aan onze algemene uitkering van € 1,8 miljoen. Op basis van het uit te voeren beleid worden deze middelen geoormerkt voor de uitvoering van deze taken (zie 2.2).

In de begrotingswijziging (bijlage 3) wordt ook de doorbelasting van salariskosten CDOKE verlaagd (€172.000) aan zowel de inkomsten als uitgaven kant. Dit komt doordat we structureel inkomsten en uitgaven hebben geraamd in de begroting 2026 ten aanzien van de CDOKE, en deze raming nu bijstellen met het beschikbaar komen van de CDOKE middelen.

1.3 De specifieke uitkeringen IDO wordt omgezet naar de decentralisatie uitkering Overheidsbrede dienstverlening

De SPUK Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) wordt vanaf 2026 omgezet naar de decentralisatie-uitkering Overheidsbrede Dienstverlening. Via deze uitkering worden gemeenten gefaciliteerd om laagdrempelige en empathische ondersteuning te bieden bij regelzaken met de (digitale) overheid en om hun regierol in het lokale netwerk in te vullen. Hierdoor is vanaf 2026 structureel een bijdrage van € 15,4 miljoen beschikbaar. Dit komt voor onze gemeente neer op een bedrag van € 46.000 structureel, dit is inclusief een korting van 10%. Deze SPUK maakte onderdeel uit van de financiële dekking voor het beleidsplan bibliotheken. Deze middelen worden om deze reden geormerkt.

1.4 BTW compensatiefonds raming is bijgesteld

In deze septembercircularie hebben wij € 1,2 miljoen ontvangen als voorschot voor het BTW compensatiefonds 2025. Conform de richtlijnen van de provincie hebben wij bij voorgaande circularies een stelpost opgenomen voor het BTW Compensatiefonds. Deze stelpost ter hoogte van € 938.000 komt hierdoor te vervallen.

2.1 De bijstelling Integratie-uitkering Participatie komt ten gunste van WSW-budget

Zoals gebruikelijk in voorgaande jaren voegen we de bijstelling van de integratie-uitkering Participatie toe aan het Wet sociale werkvoorziening (WSW)-budget.

2.2 De decentralisatie uitkering CDOKE komt ten gunste van Programma 2 Ruimte

Omdat de Specifieke Uitkering CDOKE wordt vervangen door een decentralisatie uitkering en om de uitvoering van deze taken in stand te houden, worden deze middelen geormerkt voor Programma 2 Ruimte.

2.3 De IDO gelden komen ten gunste van Programma 4 Leefbaarheid en Onderwijs

Omdat de SPUK middelen IDO worden omgezet naar de decentralisatie uitkering Overheidsbrede dienstverlening en om de uitvoering van deze taken in stand te houden, worden deze middelen geormerkt voor Programma 4 Leefbaarheid en Onderwijs van waaruit het bibliothekenbeleid wordt gefinancierd.

3.1 Aanpassing begroting conform financiële verordening

De financiële vertaling van de septembercircularie leidt tot een aanpassing van de begroting. Conform onze financiële verordening wordt na het verschijnen van een circularie aan de raad een raadsvoorstel met een begrotingswijziging aangeboden. Deze begrotingswijziging wordt verwerkt in de begroting van het lopende jaar en/of de begroting van de komende jaren (zie bijlage 3).

Kanttekeningen: risico's en eventuele beheersmaatregelen – Kanttekeningen: risico's en eventuele beheersmaatregelen

Gevolgen financieel meerjarenperspectief

Deze septembercircularie leidt tot een aanpassing van de algemene uitkering aan onze gemeente. Hierdoor is het financieel meerjarenperspectief niet meer actueel. Om dit meerjarenperspectief weer te actualiseren is een begrotingswijziging bijgevoegd.

Najaarsrapportage 2025 nog niet vastgesteld

Ten tijde van het opstellen van dit raadsvoorstel is de Najaarsrapportage 2025 nog niet vastgesteld. Eventuele wijzigingen bij besluitvorming kunnen invloed hebben op de gepresenteerde financiële saldi.

Beleid, regelgeving en Sustainable Development Goals (SDG's) – Belied, regeljouwing en Sustainable Development Goals (SDG's)

Financiële verordening

Financiën - Finânsjes

Deze circularie heeft de volgende financiële effecten op de saldi gepresenteerd in de advisering over de najaarsrapportage 2025 en de programmabegroting 2026-2029 (x € 1.000):

Effect financieel meerjarenperspectief (x € 1.000)

	2025*	2026	2027	2028	2029
Saldi najaarsrapportage 2025 en Programmabegroting 2026-2029 Incl. amendementen	-6.754	174	149	181	136
Effecten septembercirculaire 2025	3.983	1.957	-44	-129	-191
Te oormerken middelen:					
- DU CDOKE		-1.823			
- Overheidsbrede dienstverlening (IDO)		-46	-46	-46	-46
- IU Participatie t.g.v. WSW-budget	-41	-48	-51	-5	-5
Saldo na verwerking septembercirculaire	-2.812	214	8	1	-106
BTW Compensatiefonds raming bijstellen (stelpost)	-938				
Bijgesteld meerjarenperspectief	-3.750	214	8	1	-106

* gebaseerd op prognose in najaarsrapportage 2025

Effect structureel financieel meerjarenperspectief (x € 1.000)

	2025*	2026	2027	2028	2029
Bijgesteld meerjarenperspectief na septembercirculaire 2025	-3.750	214	8	1	-106
Verrekeningen algemene reserve	7.987	3.100	2.000	900	4.100
Niet ingevulde bezuinigingstaakstelling				-1.196	-1.196
Structureel meerjarenperspectief	4.237	3.314	2.008	-295	2.798

* gebaseerd op prognose in najaarsrapportage 2025

Toelichting Effecten septembercirculaire 2025

Van de circulaire gaat in 2025 een voordeel uit van ruim € 3,9 miljoen, in 2026 een voordeel van € 1,9 miljoen en in 2027 t/m 2029 hebben we een negatief effect van € 44.000, € 129.000 en € 191.000.

Mutaties (x € 1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029
Accresontwikkeling	1.233	-175	-388	-430	-522
Ontwikkeling uitkeringsbasis/WOZ waarden mutaties	258	71	99	145	182
Taakmutaties	2.393	131	98	96	98
Integratie- en decentralisatieuitkeringen	99	1.931	109	60	51
	3.983	1.958	-82	-129	-191

Naast deze bedragen nemen we ook de te oormerken middelen (zie besluitpunt 2 in het advies). Zo wordt van het voordelig effect in 2026 ruim € 1,8 miljoen geoormerkt voor de middelen CDOKE en vanaf 2026 de middelen IDO. Verder wordt de bijstelling BTW compensatiefonds in 2025 meegenomen in de begrotingswijziging.

Toelichting tabel effect structureel financieel meerjarenperspectief

De financiële ruimte voor nieuw beleid baseren we op het structureel financieel meerjarenperspectief. De eenmalige verrekeningen met de algemene reserve en de niet ingevulde taakstellingen nemen we hier niet in mee. Dit in lijn met de toetsing van de provincie als toezichthouder. Het bijgestelde meerjarenperspectief laat in de jaren 2025, 2026, 2027 en 2029 een positief saldo zien en is daarmee structureel sluitend.

Algemene reserve

Deze circulaire heeft geen invloed op de hoogte van de algemene reserve, de stand van de Algemene reserve bedraagt circa € 20,5 miljoen (zie pagina 158 Programmabegroting 2026-2029 en pagina 68 Najaarsrapportage 2025).

Presentatie van het financieel meerjarenperspectief en de algemene reserve

We presenteren in zowel de raadsvoorstellen van de circulaires en in de perspectiefnota en de programmabegroting financiële overzichten met de stand van het financieel meerjarenperspectief en de algemene reserve. De verrekeningen van positieve of negatieve saldi in het financieel meerjarenperspectief

met de algemene reserve voeren we alleen door bij de planning en control documenten en niet bij de adviseringen over de circulaire.

De hiervoor genoemde financiële gevolgen voor 2025 en volgende jaren verwerken wij in een begrotingswijziging (zie bijlage 3). Verder hanteren wij de uitwerking van deze circulaire vanaf 2027 als uitgangspunt bij het opstellen van de perspectiefnota 2027.

Voor een uitgebreidere toelichting van de effecten van de septembercirculaire verwijzen wij naar bijlage 2.

Duurzaamheid - Duorsumens

N.v.t.

Participatie - Partisipaasje

N.v.t.

Communicatie - Kommunkaasje

N.v.t.

Vervolg en evaluatie - Ferfolch en evaluaasje

Petear 3 december 2025

Auditcommissie 9 december 2025

Debat en Beslút 17 december 2025

Bijlagen - Taheakke

1. Bijlage 1 Septembecirculaire gemeentefonds 2025
2. Bijlage 2 Uitgebreide toelichting mutaties septembecirculaire 2025
3. Bijlage 3 Begrotingswijziging 2025 en volgende jaren

Burgemeester en wethouders van De Fryske Marren,

gemeentesecretaris,
Ditta Cazemier

burgemeester,
Leo Pieter Stoel